

Kövsər surəsi Məkkədə nazil olub üç ayədir. Dünya və axirətdə Peyğəmbərə (s.ə.s) lütf edilən nemətlərdən bəhs edilir. Kövsər çayı bunlardan biridir.

"(Ya Peyğəmbər!) **Həqiqətən, Biz sənə Kövsər**(Cənnətdəki Kövsər ırmağını və ya bol nemət, yaxud Quran, peyğəmbərlik)

bəxş etdik!

(1)

Bu, Peyğəmbərin (s.ə.s) uca mövqeyinə dəyər vermək və onun şərəfinin ucalığını göstərmək üçün Peyğəmbərə (s.ə.s) edilmiş bir xitabdır. Yəni, Ey Peyğəmbər! Biz sənə dünya və axirətdə çox və davamlı xeyir verdik. Kövsər çayı bu xeyirdən biridir.

Hədisi-şərifdə buyurulur: *"(Kövsər) Cənnətdə bir çaydır. Sahilləri qızıldan olub inci və yaqut üzərində axar. Torpağı müşkədən daha gözəldir. Suyu baldan daha şirindir və qardan daha ağırdır. Ondən bir dənə içməyən daha susamaz"* (Tirmizi, Təfsiri-Quran, 90)

Ənəsdən (r.a) belə dediyi rəvayət edilmişdir: Bir gün Rəsulullah (s.ə.s) aramızda ikən qəflətən yüngül bir yuxuya getdi. Sonra təbəssüm edərək başını qaldırdı. Biz, "Səni güldürən nədir, ya Rəsulullah?" dedik. Buyurdu: " *Mən az vəvə bir surə nazil edildim*". Sonra "Kövsər" surəsini oxudu. Sonra dedi: "Kövsər nədir, bilirsinizmi?" Biz: "Allah və Rəsulu daha yaxşı bilir" dedik. Dedi: " *O, Rəbbimin mənə vəd etdiyi bir çaydır. Onda çox xeyir vardır. O bir hovuzdur ki, qiyamət günü ümmətindən ondan su almağa gələnlərdir. Qabları ulduzların sayı qədərdir. Ona suya gedən hər bir qul tutulub uzaqlaşdırılır. Mən: "O mənə ümmətimdən deyirəm. Bunun üzərində "Sənəndən sonra onun nə etdiyini bilmirəm"- deyirəm"* (Müslim, Salat, 53,54).

Əbu Həyyan belə deyir: Kövsərin mənasıyla əlaqədar 26 görüş izah edilmişdir. Doğru olan Rəsulullahın (s.ə.s) etdiyi bu şərhdir: "Kövsər cənnətdə bir çay olub kənarları qızıldandır və o inci və yaqut üzərindən axar. Torpağı müşkədən daha xoşdur. Suyu baldan daha şirindir" (Tirmizi, Təfsiri-Quran, 90). İbn Abbas da: "Kövsər- çox xeyirdir"- demişdir. Təfsirçilər də Ona peyğəmbərlik, Kitab, hikmət, elm, şəfəat, hovuz, məqami-mahmud, çoxlu ümmət, düşməne qarşı zəfər, birçok fəth və daha bunlara bənzər çox xeyirlər verilmişdir.

Surə Hz. Peyğəmbəri (s.ə.s) Allaha (c.c) şükür olsun deyə namaz qılmağı və qurban kəsməyi əmr edir.

Ona gör d (bu nemətlərə şükür edərək) R bbin üçün namaz qıl və qurban k s! (2)

Müşriklər fit verib əl çalaraq ibadət edir və bütlər üçün dəvə kəsirdilər. Bunun üçün Uca Allah Peyğəmbərinə (s.ə.s) "Sırf Rəbbin üçün namaz qıl və başqası üçün deyil, yalnız Onun üçün qurban kəs"- deyə buyurdu.

(Ya Peyğəmbər! Oğlun Qasım, yaxud İbrahim vəfat etdiyi zaman sənə sonsuz, arxası kəsik, nəslə kəsilməmiş deyən) **s nin düşm ninin** (As ibn Vailin) **özü sonsuzdur!** (Sənin nəslin qiyamətə qədər törəyib artacaq, adına isə həmişə rəhmət oxunacaqdır!) (3)

Təfsirçilər belə deyirlər: Hz. Peyğəmbərin (s.ə.s) oğlu Qasım vəfat edincə, As b. Vail: "Buraxın onu. O, sonsuz adamdır. Nəslə yoxdur. Öləndən sonra adı-sanı kəsiləcək" dedi. Bunun üzərinə Uca Allah bu surəni nazil etdi və hər nə qədər uşaqları olsa da, əsl sonsuz olanın o kafir olduğunu xəbər verdi. Çünki o, Allahın rəhmətindən məhrum edilmişdir. O, nə vaxt xatırlansa, lənətlə xatırlanacaq. Bu surə, düşmənlərinin rəzil olacağını Rəsulullah (s.ə.s) müjdələyərək sona çatır. Onlar belə ikən, Rəsulullah (s.ə.s) minarə və minbərlərdə xatırlanacaq və şərəfli adı hər kəsin dilində qiyamətə qədər əbədi qalacaq. Onun zamanından qiyamətə qədər gələcək olan bütün möminlər onun ona tabe olacaqlar. O, möminlərin atası yerindədir. Allahın salat və səlamı onun üzərinə olsun.